

gemeente
Zuidplas

Uitbreiding Fietsenstalling Gemeentehuis

Uitbreiding fietsenstalling gemeentehuis

Zuidplas

ruimtelijke onderbouwing

identificatie

identificatiecode:

projectnummer:
189200.20171370.01

opdrachtgever:
ir R.A. Sips

planstatus

datum:

10-07-2018
18-07-2018
30-11-2018

status:

concept
ontwerp
definitief

Inhoudsopgave

Onderbouwing	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Ligging projectlocatie	6
1.3 Vigerend bestemmingsplan	7
1.4 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Beleid	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Rijksbeleid	9
2.3 Provinciaal beleid	9
2.4 Gemeentelijk beleid	10
Hoofdstuk 3 Projectbeschrijving	11
Hoofdstuk 4 Toetsing omgevingsaspecten	14
Hoofdstuk 5 Conclusie	17
Bijlage 1 Quickscan ecologie	18

Onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het Collegeprogramma 2014-2018 heeft het college van burgemeester en wethouders (college) de ambitie opgenomen om de omvang van de huisvesting van de gemeentelijke organisatie terug te brengen en te koppelen aan de ontwikkeling van de organisatie richting een contractgemeente. De doelstelling hierbij is het centraal huisvesten van de organisatie op één locatie. Om hieraan uitvoering te geven is het college in 2014 een onderzoek gestart naar de mogelijke locaties, zowel binnen de portefeuille van gemeentelijke gebouwen als binnen het aanbod bestaande gebouwen in de gemeente, waar deze centrale huisvesting zou kunnen worden gerealiseerd en is er een financiële analyse gemaakt van verschillende voor huisvesting in aanmerking komende vastgoedobjecten. Op basis van dit onderzoek heeft de raad op 22 september 2015, besloten om te focussen op de centrale huisvesting van de gemeentelijke organisatie op de locatie Raadhuisplein 1 te Nieuwerkerk aan den IJssel.

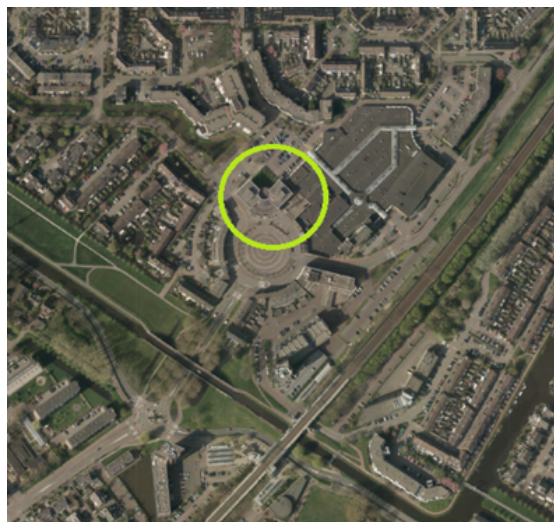
De gemeente Zuidplas wil het huidige gemeentehuis vervangen door een nieuw en duurzaam gemeentehuis op dezelfde locatie, Raadhuisplein 1 te Nieuwerkerk aan den IJssel. Na realisatie van het nieuwe gemeentehuis zal het personeel in één gebouw werkzaam zijn. Momenteel werkt het personeel in twee gebouwen, te weten het huidige gemeentehuis en het kantoorgebouw De Saffier aan de Kleinpolderlaan 4 te Nieuwerkerk aan den IJssel.

Het nieuwe gemeentehuis wordt voorzien van een nieuwe fietsenstalling. De huidige fietsenstalling ligt binnen de bestemming verkeersdoeleinden. Het nieuwe bouwwerk past niet in het vigerende bestemmingsplan. In de huidige situatie is een fietsenstalling van circa 48 m² aanwezig. In de nieuwe situatie wordt de fietsenstalling ruim 75 m².

Om aan de realisatie van de nieuwe fietsenstalling medewerking te verlenen zal worden afgeweken van het vigerende bestemmingsplan middels een Wabo-procedure. Deze ruimtelijke onderbouwing is opgesteld om deze de afwijkingsprocedure te kunnen volgen.

1.2 Ligging projectlocatie

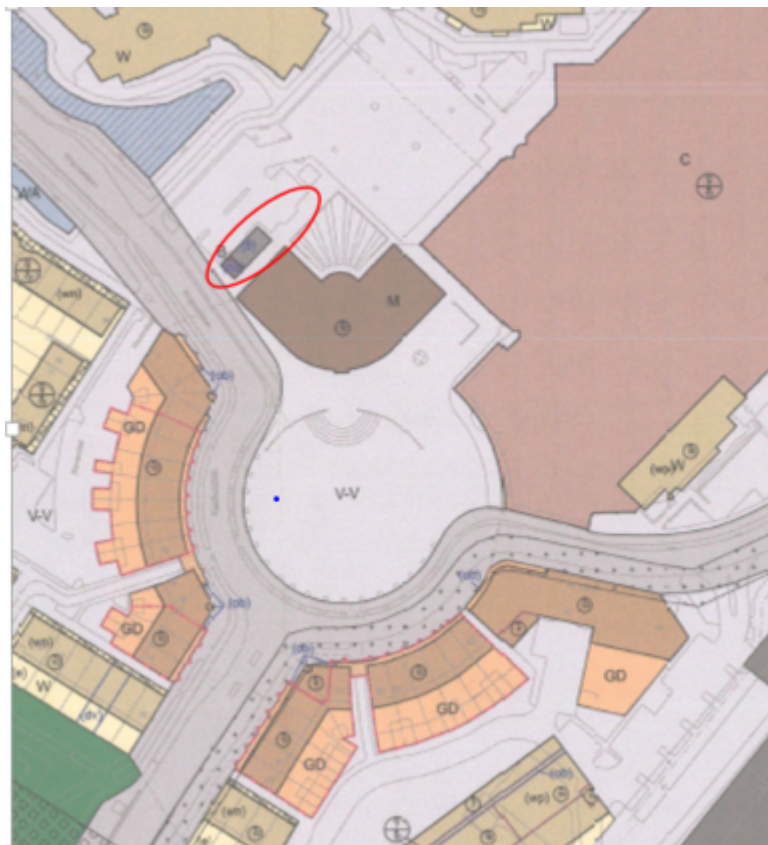
De locatie van de nieuwe fietsenstalling ligt direct ten noorden van het gemeentehuis (zie figuur 1.1). Het gemeentehuis is gelegen aan de oostzijde van Nieuwerkerk aan den IJssel, in de kern van het dorp en ligt aan het Raadhuisplein, als afsluitstuk van de Zuidplaslaan.

Figuur 1.1: De ligging van het gemeentehuis

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Ter plaatse van de projectlocatie vigeert momenteel het bestemmingsplan 'Zuidplaspolder 2008'. Dit bestemmingsplan is op 22 juni 2008 vastgesteld door de gemeenteraad van Nieuwerkerk aan den IJssel. Zie figuur 1.2 voor een uitsnede van het projectgebied. De rode contour duidt globaal het projectgebied aan.

Figuur 1.2: Een uitsnede van het vigerend bestemmingsplan "Stadshart".

Het projectgebied heeft de bestemming 'Verkeer - verblijf', hierbinnen is een bouwvlak ten behoeve van de fietsenstalling opgenomen. De nieuwe fietsenstalling is groter dan het opgenomen bouwvlak.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het relevante beleid op de verschillende niveaus. De gewenste ontwikkeling wordt beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 worden de omgevingsaspecten beschreven. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 een algehele conclusie gegeven.

Hoofdstuk 2 **Beleid**

2.1 **Inleiding**

In dit hoofdstuk is een samenvattend overzicht opgenomen van de beleidsdocumenten die relevant zijn voor de ontwikkeling.

2.2 **Rijksbeleid**

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Door het rijk is op 13 maart 2012 de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgesteld. De structuurvisie geeft een integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028. De forse bezuinigingsopgave maakt dat er scherp geprioriteerd moet worden. De ambities spelen voornamelijk in op de (inter)nationale ontwikkelingen die de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven bepalen richting 2040. Het Rijk zet het ruimtelijke- en mobiliteitsbeleid in voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is vertaald in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Barro omvat alle ruimtelijke rijksbelangen die juridisch doorwerken op het niveau van bestemmingsplannen. Er is geen sprake van een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro.

Conclusie

Er is geen sprake van strijd met het rijksbeleid.

2.3 **Provinciaal beleid**

Visie Ruimte en Mobiliteit en Programma ruimte (2014)

De provincie stuurt op (boven)regionaal niveau op de inrichting van de ruimte in Zuid-Holland. De Visie ruimte en mobiliteit (VRM) geeft op hoofdlijnen sturing aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

Hoofddoel van de VRM is het scheppen van voorwaarden voor een economisch krachtige regio. Dat betekent: ruimte bieden om te ondernemen, het mobiliteitsnetwerk op orde en zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving.

De Actualisering 2016 van de VRM is op 14 december 2016 vastgesteld door Provinciale Staten en op 12 januari 2017 in werk getreden. Hiermee zijn wijzigingen doorgevoerd in de Visie ruimte en mobiliteit, het Programma ruimte, de Verordening ruimte 2014 en de Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

Provinciale Verordening Ruimte; ontwikkelen met schaarse ruimte (geactualiseerde versie)

De provincie heeft verschillende instrumenten om het provinciaal ruimtelijk beleid uit te voeren. De Verordening ruimte en mobiliteit is één van deze instrumenten. In de provinciale verordening zijn de zaken vastgelegd die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben.

Daarnaast zijn de nationale belangen die in het Barro zijn vastgelegd in de provinciale verordening opgenomen, zodat deze doorwerken in de gemeentelijke (bestemmings)plannen.

Tot slot zijn in de verordening regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen en de inhoud van de toelichting van bestemmingsplannen.

Conclusie

Het voornemen past binnen de provinciale visie voor het gebied en er is geen sprake van strijd met het genoemde provinciale beleid.

2.4 Gemeentelijk beleid**Structuurvisie Zuidplas 2030**

In deze Structuurvisie presenteert de gemeente Zuidplas op een compacte wijze de ruimtelijke visie tot 2030 en daarna. Hierin wordt op hoofdlijnen beschreven welke ambities Zuidplas heeft en welke koers Zuidplas volgt om die ambities te verwezenlijken. De Structuurvisie biedt een kader voor alle gebieds- en ruimtelijke opgaven die Zuidplas in de komende decennia wil realiseren.

De gemeente wil levendige dorpen voorzien van onder meer maatschappelijke voorzieningen, winkels en een actief verenigingsleven.

Welstandsbeleid

Op 4 juni 2015 is de welstandsnota Zuidplas 2015 in werking getreden. De nieuwe welstandsnota gaat uit van het principe welstandsvrij tenzij, zonder dat daarbij tekort gedaan wordt aan de ruimtelijke kwaliteit van Zuidplas. De regelgeving is verder vereenvoudigd. De Welstandsnota Zuidplas 2015 bevat nog maar twee welstandsniveaus. Structuurbepalende elementen, landschappelijke waardevolle gebieden, historische dorpskernen en centrumgebieden worden beschermd c.q. gestuurd met een zwaar welstandsregime.

Conclusie

Het voornemen past binnen de gemeentelijke visie voor het gebied en er is geen sprake van strijd met het genoemde gemeentelijke beleid.

Hoofdstuk 3 Projectbeschrijving

Achtergronden

De gemeente Zuidplas is op 1 januari 2010 ontstaan door een vrijwillige fusie van de voormalige gemeenten Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel en Zevenhuizen-Moerkapelle. Het gemeentebestuur is vanaf het ontstaan van Zuidplas in 2010 in het voormalige gemeentehuis van Nieuwerkerk aan den IJssel gevestigd, alsmede een deel van het gemeentelijk apparaat. Daarnaast huurt de gemeente een gedeelte van het kantoorpand De Saffier aan de Kleinpolderlaan 4 te Nieuwerkerk aan den IJssel voor de huisvesting van het overige deel van het gemeentelijke apparaat.

In het begin van de jaren '80, toen de wijk Zuidplaspolder werd gerealiseerd, werden ook een nieuw gemeentehuis en een nieuw winkelcentrum, vlakbij het nieuwe station, gebouwd. Het gemeentehuis is gesitueerd aan de rand van een groot binnenstedelijk plein waarop geparkeerd wordt.

Huidige situatie

Het gemeentehuis bestaat uit drie bouwlagen met uitzondering van het middenstuk boven de entree van het gemeentehuis, dat uit twee bouwlagen bestaat. De entree van het gebouw ligt aan een rond plein. Het is gebouwd in een half ronde vorm.

De bestaande fietsenstalling is relatief klein (zie figuur 3.1). Het is goed ontsloten door dat rondom het Raadhuisplein en langs de Kerklaan en Zuidplaslaan een vrij liggend fietspad voor twee richtingen ligt. De Ringvaart is voorzien van een fietssuggestiestroken. De fietsenstalling ligt direct ten noorden van het gemeentehuis en maakt onderdeel uit van het parkeerterrein.

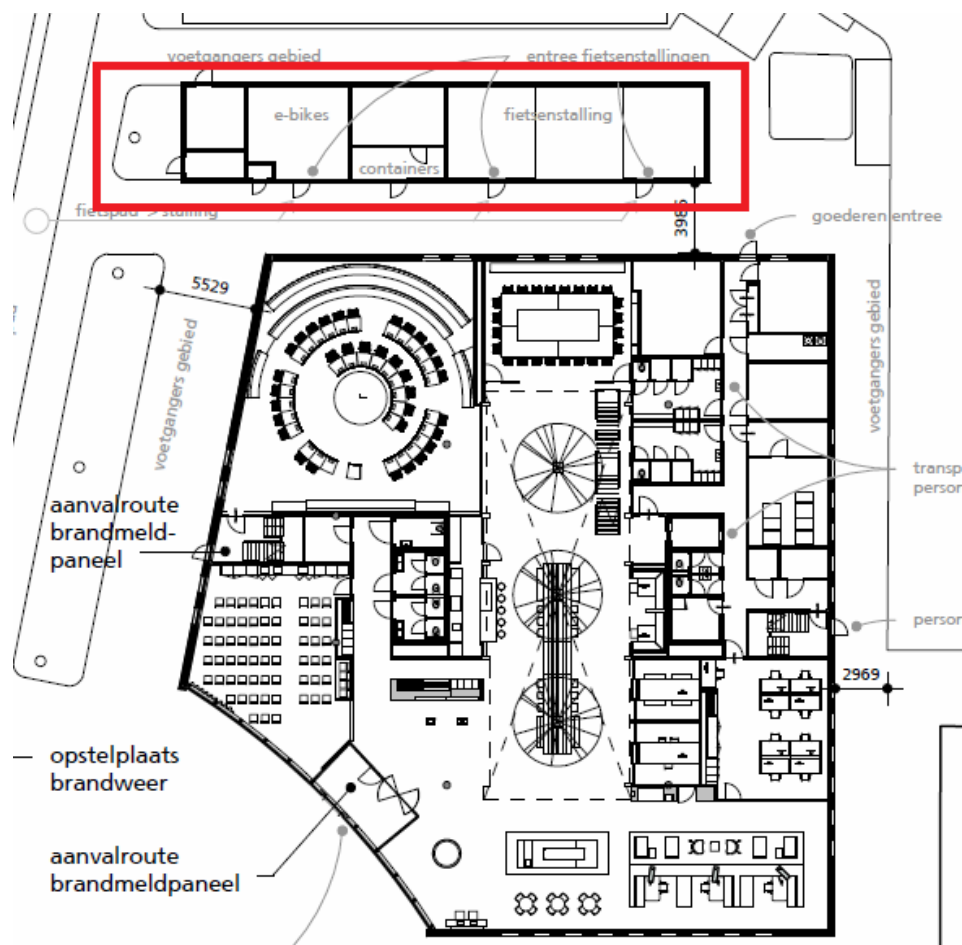
Figuur 3.1: beeld van bestaande fietsenstalling/trafo

Nieuwe fietsenstalling

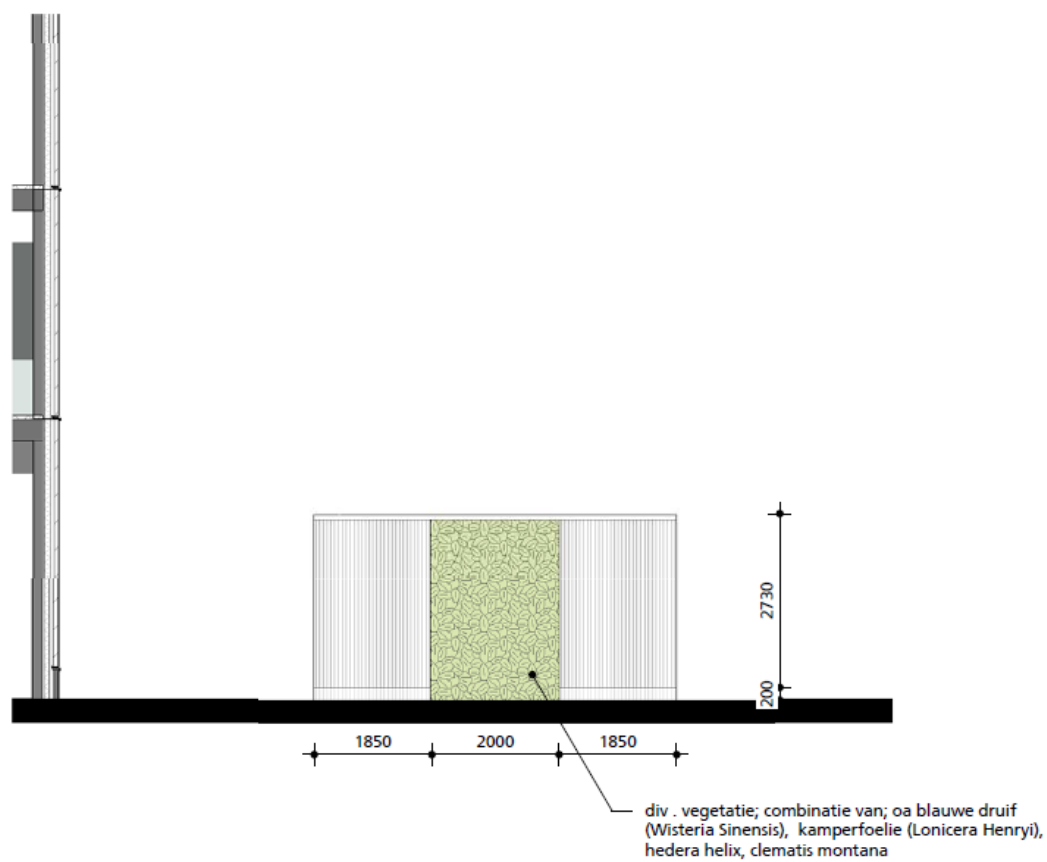
In de oude situatie van het gemeentehuis werd gewerkt met een traditioneel kantoorconcept met afgesloten ruimtes waar medewerkers een vaste werkplek hebben. De medewerker wordt daarbij geacht op werkdagen aanwezig te zijn, met als gevolg dat men ook dagelijks de woon-werk verplaatsing maakt. Deze manier van werken is niet meer van deze tijd. Met diverse maatregelen probeert de gemeente de mobiliteit te laten afnemen en duurzaam vervoer te stimuleren. Een voorbeeld hiervan is de aanleg van douches en kleedruimten voor fietsers, het aanbieden van voldoende overdekte en afgesloten stallingsruimte voor (elektrische) fietsen en de stimulering van het openbaar vervoer. Door het aanleggen van meer fietsparkeerplaatsen wordt al een eerste stap gezet in de uitvoering van het nieuwe werken.

In de nieuwe fietsenstalling worden bijna 100 fietsparkeerplaatsen gerealiseerd waarmee ruimschoots voldaan wordt aan de landelijke kencijfers. Conform de landelijke fietsparkeerkencijfers (CROW publicatie 317) moeten er 1,2 fietsparkeerplaatsen per 100 m² bvo gerealiseerd worden.

De nieuwe fietsenstalling komt ten noorden van het gemeentehuis. De fietsenstalling bestaat grofweg uit vier delen (zie figuur 3.2). Het westelijke deel bestaat uit technische ruimten. Daarnaast is een gedeelte voor circa 20 e-bikes waarnaast weer enkele technische ruimten zijn opgenomen. Ten slotte bestaat het oostelijke deel van de nieuwe fietsenstalling uit een gedeelte voor circa 80 parkeerplaatsen. De fietsenstalling krijgt een moderne uitstraling die passend is bij de uitstraling van het nieuwe gemeentehuis.

Figuur 3.2: indeling fietsenstalling en ligging ten opzichte van het gemeentehuis

figuur 3.3: kopgevel trafo- en fietsenstalling

Hoofdstuk 4 Toetsing omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk komen de relevante omgevingsaspecten aan de orde.

Aspect	Toetsingskader	Toetsing	Conclusie
Water	Waterbeheerplan 2016-2021 + Keur (2016) van het hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard	Het voornemen betreft het oprichten van een fietsenstalling deels ter vervanging van de bestaande. De locatie is momenteel al geheel verhard, waardoor compensatie niet aan de orde is. Het terrein wordt voorzien van nieuwe afvoervoorzieningen voor zowel schoon- als vuilwater. Deze worden aangesloten op de bestaande leidingen in het openbaar gebied.	Doelstelling ten aanzien van water is conform de eisen van de waterbeheerder een water neutrale ontwikkeling realiseren, waarbij geen negatieve effecten op de waterhuishouding optreden. Het aspect water vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Externe veiligheid	Beluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)	De projectlocatie ligt binnen het invloedsgebied van het groepsrisico van het spoor. Aangezien in de fietsenstalling geen groepen mensen verblijven is een verantwoording van het groepsrisico niet noodzakelijk. Verder zijn in de nabije omgeving geen risicobronnen aanwezig die een extern veiligheidsrisico vormen ter plaatse van het projectgebied.	Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Ecologie	Wet natuur- bescherming en het beleid van de provincie Zuid Holland ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Er is een quickscan (zie Bijlage 1 Quickscan ecologie) uitgevoerd voor zowel het nieuwe gemeentehuis als voor de uitbreiding van de fietsenstalling. Voor de fietsenstalling geldt dat er naar verwachting geen beschermde soorten voorkomen. In het kader van de AERIUS beoordeling is het dichtstbijzijnde Natura 2000-natuurgebied Boezems Kinderdijk op 9 kilometer afstand. De afstand tot het dichtstbijzijnde stikstofgevoelig gebied is 18 kilometer. Gelet op deze afstanden is het niet nodig om een PAS-berekening uit te voeren. De afstand tot het dichtstbijzijnde weidevogelgebied betreft 1 kilometer en de afstand tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) bedraagt 800 meter. Door de geïsoleerde ligging van het projectgebied in het stedelijk gebied zijn er geen nadelige effecten voor het weidevogelgebied als NNN. Verwezen wordt naar de bijgevoegde quickscan 'Natuurwetgeving & Ecologische potenties Gemeentehuis Zuidplas te Nieuwerkerk aan den IJssel in bijlage 1.	Het aspect ecologie vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Bodem	Besluit ruimtelijke ordening en Wet bodembescherm- ing	Er is geen sprake van een functieverandering, daarom is bodemonderzoek niet nodig.	Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Geluidhinder	Wet geluidhinder	Een fietsenstalling is geen geluidsgevoelig object.	Het aspect geluidhinder vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Luchtkwaliteit	Wet luchtkwaliteit	Door de realisatie van een goede fietsenstalling kan het fietsgebruik verder worden gestimuleerd, waardoor het autogebruik (en daarmee de luchtkwaliteit - zeer beperkt - verbeteren) potentieel kan afnemen.	Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Bedrijven en milieuzonering	Goede ruimtelijke ordening	Er wordt een fietsenstalling beoogd. Er worden geen milieugevoelige functies toegevoegd.	Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Archeologie	Het geactualiseerde archeologiebeleid, vastgelegd in de in juni 2017 opgestelde nota "Actualisatie archeologische beleidskaart gemeente Zuidplas"	Op basis van de geactualiseerde archeologische beleidskaart blijkt dat de projectlocatie is gelegen binnen een gebied zonder archeologische verwachtingswaarde. Er is geen archeologisch onderzoek nodig.	Archeologisch onderzoek is niet nodig. Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Kabels en leidingen	Planologisch relevante leidingen en hoogspanningsverbindingen waarborgen	Binnen de projectlocatie en directe omgeving zijn geen planologisch relevante buisleidingen, hoogspanningsverbindingen of straalpaden aanwezig.	Het aspect kabels en leidingen vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.
Vormvrije m.e.r. - beoordeling	Besluit milieueffect-rapportage	Het project voorziet in de realisatie van een nieuwe fietsenstalling en daarmee niet in activiteiten die een milieueffect kunnen hebben. Er kan dan ook niet worden gesproken van een wijziging van de in bijlage D11.2 benoemde activiteit.	Gelet op de kenmerken van het plan kan worden geconcludeerd dat er hiermee geen negatieve milieugevolgen aan de orde zijn.

Hoofdstuk 5 Conclusie

Het project is in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving en is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Bijlagen

Bijlage 1 Quickscan ecologie

QUICK SCAN NATUURWETGEVING & ECOLOGISCHE POTENTIES

Gemeentehuis Zuidplas te Nieuwerkerk a/d IJssel

Moordrecht, 22 februari 2017
in opdracht van de Gemeente Zuidplas

Quick Scan in het kader van de natuurwetgeving &
toelichting op de ecologische potenties in het kader van
BREEAM-NL,
t.b.v. sloop en nieuwbouw gemeentehuis Zuidplas

foto voorpagina: entreegebied.

Voor gewaarmerkte rapportage,
contact opnemen met GroenTeam

onderzoek en rapportage onder verantwoordelijkheid van
J. Oosterbaan, ecologisch adviseur

INHOUDSOPGAVE

pagina

1 INLEIDING

1.1 Situering en ingreep	4
1.2 Natuurtoets als instrument.....	6
1.3 Onderzoeksplan toetsing regelgeving Wnb	10

2 BRONNENONDERZOEK SOORTEN

2.1 Vaatplanten	12
2.2 Zoogdieren	12
2.3 Broedvogels.....	13
2.4 Amfibieën en reptielen	14
2.5 Vissen.....	15
2.6 Ongewervelde soorten.....	15
2.7 Conclusies uit beschikbare gegevens	16

3 LOCATIEONDERZOEK

3.1 Context vigerende regelgeving gebiedsbescherming	17
3.2 Verkenning werkgebied en habitatbevindingen	17
3.3 Aanpak vereiste vleermuisinventarisatie	22
3.4 Consequenties Wnb vleermuisgebruik bij sloop	23

4 SAMENVATTENDE CONCLUSIES

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

GEBRUIKTE TERMEN EN AFKORTINGEN

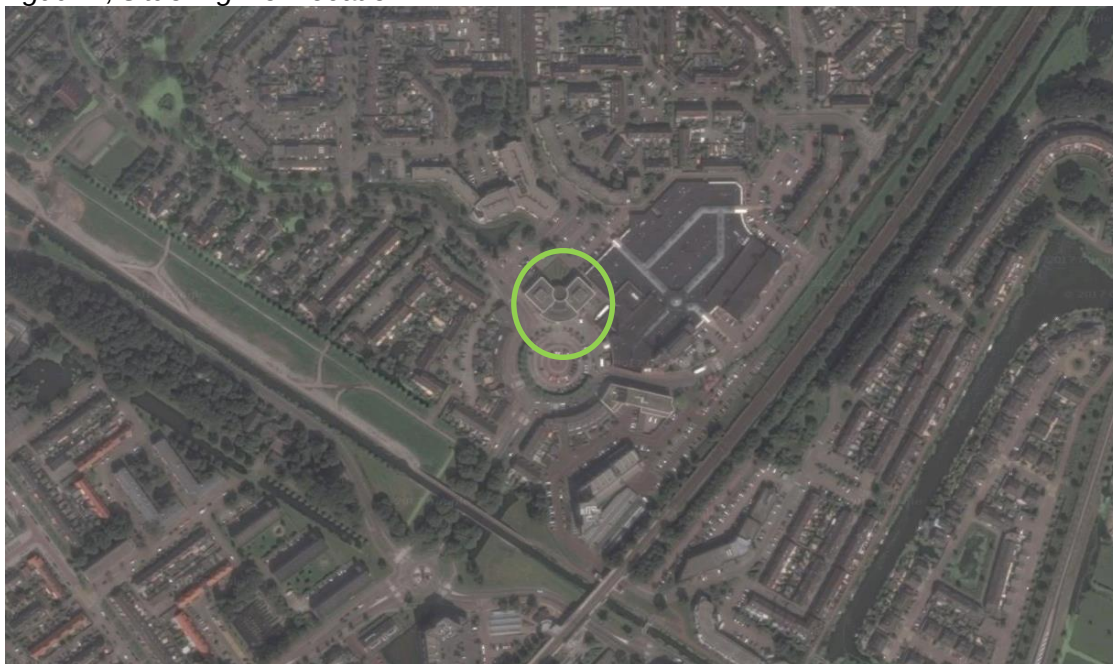
1 INLEIDING

1.1 Situering en ingreep

Situering plangebied

De werklocatie betreft het gemeentehuis van de gemeente Zuidplas in Nieuwerkerk aan den IJssel, dat ter plaatse wordt vervangen door nieuwbouw (zie figuren 1 en 2).

Figuur 1, situering werklocatie

Voorgenomen ingreep

De ruimtelijke ingreep omvat sloop van het bestaande gemeentehuis en bouw van een nieuw gemeentehuis (zie figuren 2 en 3 volgende bladzijde).

Deze ingreep vergt in het kader van de natuurwetgeving, nader natuuronderzoek naar mogelijke bedreiging of verstoring van zwaardere beschermde soorten flora en fauna.

Bovendien is in het kader van duurzame ontwikkeling ('BREEAM-NL'), een beschrijving van eventuele ecologische potenties bij deze ontwikkeling van belang.

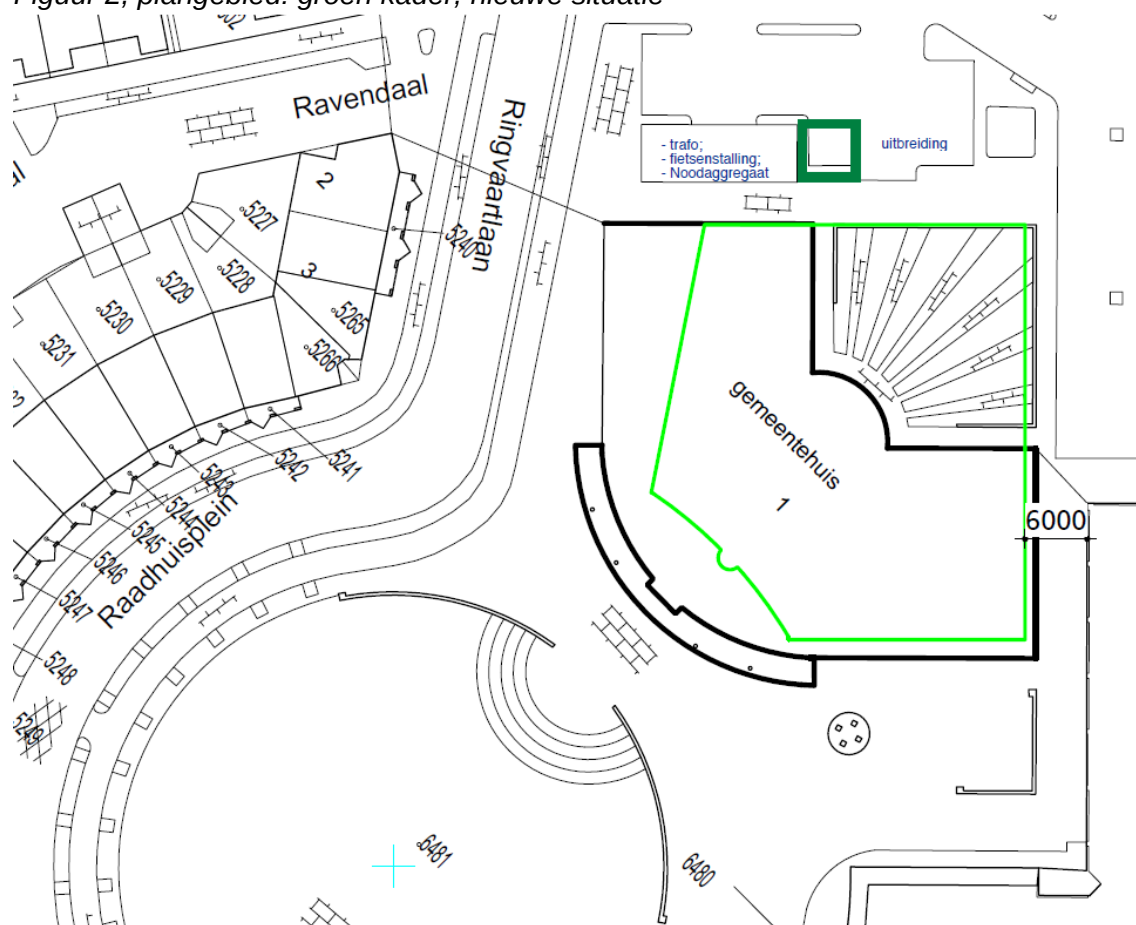
Vooralsnog is met betrekking tot het planscenario 'Sobere Nieuwbouw' (zie figuren 2 en 3) nog niets bekend over de gevelopbouw: deze kan een doorslaggevende rol spelen in de eventuele duurzame bijdrage aan natuurwaarden in het project (zie blz. 6 en § 2.7).

Regelgeving en wettelijk belang

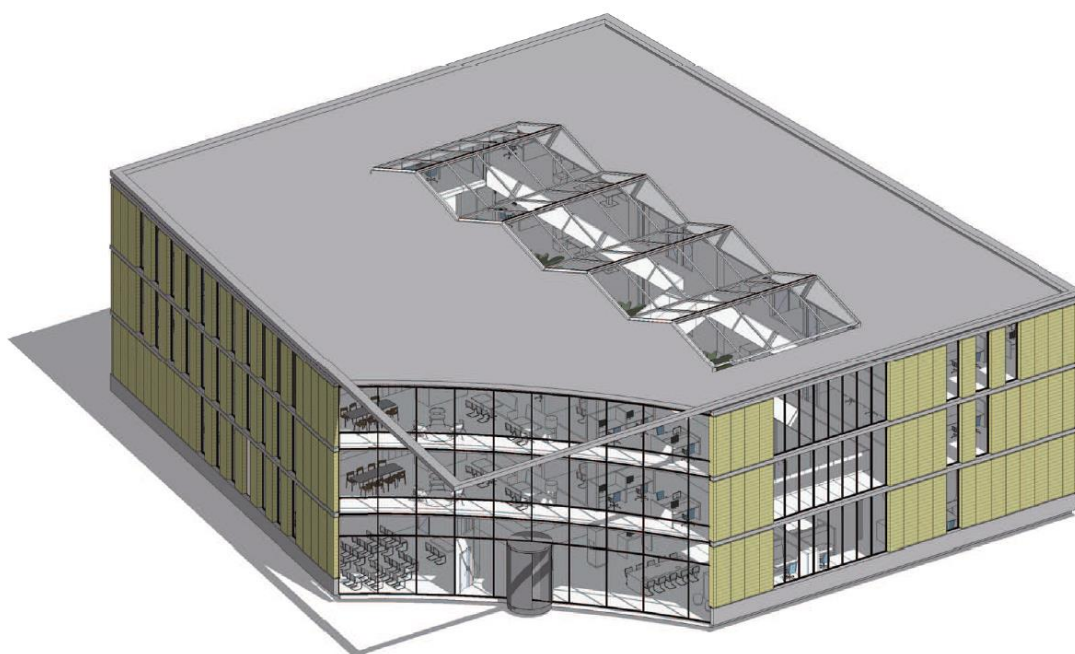
In het kader van de natuurwetgeving wordt deze ingreep aangeduid met 'ruimtelijke ingreep' met als wettelijk belang, '*ruimtelijke inrichting of ontwikkeling*'.

In dat kader dienen mogelijke effecten van de ingreep te worden getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb) zoals deze vanaf 1 januari 2017 vigeert. In deze wetgeving zijn, vergelijkbaar met de oorspronkelijke Ffw, wettelijke belangen geïmplementeerd.

Figuur 2, plangebied: groen kader, nieuwe situatie

Figuur 3, voorontwerp scenario 'Sobere Nieuwbouw'

In beginsel wordt onder het belang *‘ruimtelijke inrichting of ontwikkeling’*, geen ontheffing voor vogelrichtlijn- of habitatrichtlijnsoorten afgegeven, behalve indien de ecologische functionaliteit van de soort daarmee niet wordt aangetast.

Waar bij de sloop soorten van de Vogelrichtlijn dan wel van de Habitatrichtlijn in het geding zouden zijn, is het bij eventuele aanvraag van ontheffing dus cruciaal welk wettelijke belang uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn als ontheffingsvoorwaarde van toepassing kan zijn.

Breeam-NL als nevendoeel

Nevendoel van deze Quick-Scan Flora & Fauna is om een aanzet te geven in het kader van een duurzame ontwikkeling middels het concept van Breeam. Dit omvat een methode om milieuprestaties van gebouwen te meten. De doelstellingen daarvan zijn :

- * Voorzien in markterkenning van gebouwen met lage milieu impact.
- * Er voor zorgen dat best-practices in gebouwen worden geïncorporeerd.
- * Het zetten van standaarden en het stellen van criteria die uitstijgen boven de wettelijke vereisten, en de markt uit te dagen innovatieve oplossingen te leveren die de milieu-impact van gebouwen minimaliseren.
- * Het vergroten van het bewustzijn van eigenaren, gebruikers, ontwikkelaars en beheerders ten aanzien van de voordelen van gebouwen met een beperkte milieu-impact.

Breeam is gebaseerd op objectieve criteria die goede duurzame prestaties waarderen:

- er is consensus over het belang van te beoordelen onderwerpen, en hun significante bijdrage aan duurzaamheid;
- onderwerpen moeten te beoordelen zijn in de relevante stadia van de levensduur van het gebouw;
- prestaties zijn gebaseerd op wetenschappelijk bewijs waar mogelijk;
- duurzaamheidsprestaties moeten de wettelijke eisen overstijgen en innovatie bevorderen;
- verbeteringen die door BREEAM-NL worden gestimuleerd moeten bereikbaar en kosteneffectief zijn.

Daar waar specifieke doelen niet beschreven kunnen worden op basis van wetenschappelijke gegevens, worden logische en praktische maatregelen aanbevolen die de duurzaamheidsprestaties van het gebouw en de gebruikers verhogen.

Het hier in het kader van Breeam behandelde onderdeel betreft, naast de effecten van de ingreep op aanwezige planten en dieren, vervolgens ontwikkelingspotenties voor planten en dieren op de bouwlocatie.

1.2 Natuurtoets als instrument

Doel en strekking natuuronderzoek

Deze rapportage omvat een bureaustudie met een veldverkenning waarmee de ingreep wordt getoetst aan de regelgeving met betrekking tot soort- en gebiedsbescherming (zie ‘wettelijke kaders’) en een habitatbeoordeling op basis van een terreinbezoek. Zonder nader veldonderzoek staat dit bekend als een ‘Quick Scan’.

De Quick Scan heeft tot doel inzicht te geven in de volgende vragen:

- Is er kans op noodzaak tot ontheffing van verbodsbepalingen van de Wnb?
- Is er naar verwachting een vergunning op grond van gebiedsbescherming nodig (Natura 2000 en/of het Natuurnetwerk Nederland/ NNN) ?

- Is er nader veldonderzoek nodig en voor welke soorten planten en/of dieren ?
- Welke zijn de mogelijke consequenties vanuit de Wnb en het NNN ?

Deze rapportage vormt de aantoonbare bewijslast op naleving van die wetgeving (zie blz.10 'wettelijke onderzoeksverplichting').

Hiermee wordt onderbouwd met welke beschermde soorten rekening moet worden gehouden, of van welke soorten effecten kunnen worden *uitgesloten* omdat ze er niet worden verwacht, er niet zijn aangetroffen dan wel omdat de planingreep geen natuurschade aan die soorten met zich meebrengt.

Het uitsluiten van gebruik door (of schade aan) de betreffende soorten '*op voorhand*' vergt een gedegen, controleerbare onderbouwing.

Wettelijke kaders

De regelgeving met betrekking tot natuur kent twee typen bescherming: '*soortbescherming*' (Wnb) en '*gebiedsbescherming*' (Wnb en het NNN).

Soortbescherming is gericht op individuele soorten flora en fauna, waartoe in de Wnb onderscheid is gemaakt in 'soorten van de Vogelrichtlijn' (Wnb § 3.1), 'soorten van de Habitatrichtlijn' (Wnb § 3.2) en 'andere soorten' (Wnb § 3.3).

Gebiedsbescherming is gericht op de specifieke habitat waartoe speciale begrensde gebieden zijn aangewezen, thans aangeduid met 'Natura 2000' dan wel gebieden die vallen onder regelgeving vanuit provinciaal natuurbeleid, waaronder het NNN (voorheen EHS).

De regels van soort- en gebiedsbescherming sluiten elkaar niet uit, doch vullen elkaar aan. Toetsing aan gebiedsbescherming vindt uitsluitend plaats indien beschermde gebieden in het geding zijn, terwijl toetsing aan de soortbescherming *altijd* vereist is, zowel binnen als buiten beschermde gebieden.

Soortbescherming

De natuurwetgeving is in eerste lijn gericht op soortbescherming, dat wil zeggen bescherming van afzonderlijke soorten planten en dieren '*in welke situatie dan ook*'.

Omdat deze wet *alle* soorten planten en dieren omvat, óók in Natura 2000-gebieden, wordt bij natuuronderzoek primair aangehaakt op de soortbescherming.

Deze biedt bescherming aan planten en dieren tegen zogeheten 'natuurschade'.

Binnen het beschermingskader wordt onderscheid gemaakt tussen:

- het type ingreep ('bestendig beheer' of 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting')
- een aantal 'wettelijke belangen'
- verschillende categorieën planten en dieren (in de Wnb 3 categorieën, te weten Wnb § 3.1, § 3.2 en § 3.3).

Met betrekking tot het doel van de voorgenomen ingreep wordt in relatie tot de categorieën Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, onderscheid gemaakt tussen verschillende 'wettelijke belangen'.

Categorieën soorten onder de Wnb en ontheffingsnoodzaak

Hierbij worden 3 categorieën onderscheiden: 'soorten van de Vogelrichtlijn', 'soorten van de Habitatrichtlijn' en 'andere soorten': dit betreft alle 'zwaarder beschermde soorten'.

- * De Vogelrichtlijn is van toepassing op alle inheemse vogels: bedreiging van vogels of verstoring van broedende vogels vergt in beginsel een ontheffing, waarbij het nest slechts tijdens het broedgebruik is beschermd, met uitzondering van een categorie 'jaar-rond beschermde nesten' waarvan het nest, al of niet in gebruik, het gehele jaar rond beschermd is en bij bedreiging ontheffing vereist.

- * De Habitatrichtlijn is van toepassing op een in Bijlage IV opgenomen lijst met soorten zoogdieren, reptielen, amfibieën, dagvlinders, libellen, vissen, vaatplanten, kevers en 'overige ongewervelden' (weekdieren). Voor deze soorten is bij verstoring of bedreiging, te allen tijde een ontheffing vereist.
- * De categorie 'andere soorten' zoals opgenomen in de Bijlage van de Wnb omvat lijsten met soorten zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten waarvan door de afzonderlijke provincies wordt bepaald welke soorten bij verstoring of bedreiging eveneens aanvraag van ontheffing vergen dan wel welke soorten in aanmerking komen voor een vrijstelling van de onderzoeks- en ontheffingsplicht.

Provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen

Met betrekking tot de lijsten 'andere soorten' is van belang te vermelden dat ten opzichte van de Ffw, er met betrekking tot kleine zoogdieren en amfibieën in de provincie Zuid-Holland vooralsnog geen wijziging is opgetreden ten opzichte van de oorspronkelijke landelijke vrijstellingen. Een deel van de zoogdieren en amfibiesoorten blijft dan ook ontheffingsplichtig. Echter voor in de Wnb opgenomen lijsten 'andere soorten' met betrekking tot vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten geldt géén vrijstelling: deze soorten zijn dus vooralsnog ontheffingsplichtig.

Gedragscode

Er wordt voorts van uitgegaan dat, vergelijkbaar met de situatie tot 1 januari 2017, ook daarna de regels met betrekking tot gedragscodes van toepassing blijven. Aandacht vergt daarbij dat de nuancering tussen Tabel 2 en 3 in de Ffw ten behoeve van het onderscheid 'bestendig beheer' en 'ruimtelijke ontwikkeling' wat tot nu toe een belangrijke basis voor de gedragscodes vormt, onder het regiem van de Wnb vervalt. Naar verwachting zullen in de komende periode de verschillende Gedragscodes nader worden afgestemd op de Wnb.

Ontheffingsplicht

Bij ontheffingsplichtige soorten is het van belang in hoeverre de ecologische functionaliteit wordt aangetast:

- * Onder de condities dat er mitigerende maatregelen (kunnen) worden genomen waarmee kan worden gegarandeerd dat de ecologische functionaliteit *binnen* het werkgebied op geen énkél moment achteruitgaat, óók niet tijdelijk, is er géén ontheffing nodig.

Het achterwege blijven van effecten op de ecologische functionaliteit vergt afdoende onderbouwing waarbij wordt aangegeven welke mitigerende maatregelen worden toegepast voor welke soorten.

- * Echter indien de bedoelde ecologische functionaliteit als gevolg van de ingreep níét met mitigatie kan worden gegarandeerd doch uitsluitend met compensatie, is voor de uitvoering daarvan eerst ontheffing vereist.

Voor soorten uit de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn dient echter bovendien te worden voldaan aan de specifiek in die richtlijnen opgenomen wettelijke belangen.

Bij een ontheffingsaanvraag wordt daartoe getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort: dit criterium is ook van toepassing voor ontheffingsplichtige 'andere soorten' uit de Wnb.

Gunstige staat van instandhouding als ontheffingsvoorwaarde

Een ontheffing kan uitsluitend worden verkregen wanneer deze niet in het geding komt. De voorwaarden waaraan hiertoe voldaan moet worden staan in de Habitatrichtlijn genoemd:

- * Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op lange termijn zal blijven, en . .
- * het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en . .
- * er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Wettelijke zorgplicht en verstoring of bedreiging van individuele planten of dieren

Naast de specifieke regelgeving ten aanzien van juridisch zwaarder beschermde soorten bestaat de algemene zorgplicht voor álle dieren, dus ook voor *alle onbeschermde* soorten (Wnb art. 3.10).

Daartussen bestaat enige nuance:

- * Met betrekking tot juridisch zwaarder beschermde soorten dient absoluut te worden voorkómen dat individuen van betreffende soorten worden bedreigd (zie LNV 2005 en DR 2009).
- * Voor beschermde soorten die vallen onder de provinciale vrijstelling en onbeschermde soorten ligt dat iets minder strikt: men dient bij uitvoering van ingrepen zodanige maatregelen te nemen dat verstoring of bedreiging van individuele dieren ‘zo veel als redelijkerwijs verwacht mag worden’, wordt voorkomen (LNV 2005).

Gebiedsbescherming

Natura 2000

De regelgeving met betrekking tot speciale beschermingszones in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn (resp. REG 1979 en REG 1992/1997), te weten met betrekking tot Natura 2000-gebieden, wordt in de Wnb op een met de voormalige Nbw vergelijkbare wijze gecontinueerd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming.

Werkzaamheden binnen een Natura 2000-gebied welke effecten kunnen hebben op ‘aangewezen’ soorten vergen aanvraag van een vergunning.

Echter ook voor gebieden 'buiten' een Natura 2000-gebied die een aanwijsbare ecologische functie voor de 'aangewezen soorten' uit dat Natura 2000-gebied hebben, kan onder sommige condities een vergunning vereist zijn ('externe werking', Wnb art. 2.7 & 2.8).

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

Sinds 1 juli 2015 is met betrekking tot effecten op Natura 2000-gebieden vanuit de omgeving, bovendien de PAS in werking getreden.

Indien vanwege een ingreep de grenswaarde van 1 mol stikstof per hectare per jaar in het Natura 2000-gebied door een ingreep in de omgeving zal worden overschreden, is voor die ingreep een vergunning nodig: *onder* deze grenswaarde geldt een vrijstelling van de vergunningplicht.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS)

Dit betreft eveneens bescherming van natuurwaarden binnen begrensde gebieden.

Hiervoor hebben Rijk en Provincie samen spelregels ontwikkeld welke zijn vervat in de provinciale regelgeving. Hierbij is een 'nee-tenzij' beleid van toepassing, terwijl afhankelijk van de provinciale regelgeving daarop eveneens een ‘externe werking’ van toepassing kan zijn (o.a. Noord-Brabant).

Werkzaamheden binnen het NNN (en deels ook in gebieden met ‘externe werking’) vergen een provinciale vergunning, waarbij compensatie van eventueel verstoorde natuurwaarden wordt vereist.

Daarnaast zijn in Zuid-Holland ook nog ‘bijzondere weidevogelgebieden’ aangewezen: hiervoor geldt eenzelfde regelgeving als voor de NNN.

De actuele en potentiële waarden van het NNN zijn vastgesteld in de natuurdoelen voor dat gebied. De basis daarvoor ligt in de provinciale structuurvisie en de betreffende ‘Provinciale Ruimtelijke Verordening’.

Wettelijke onderzoeksverplichting

De Wnb en het provinciaal natuurbeleid verplichten om bij ruimtelijke ingrepen de in een werkgebied mogelijk betrokken plant- en diersoorten en de effecten daarop, nader te onderzoeken. Dit om eventueel te verwachten natuurschade aan soorten te beoordelen en om dit te toetsen aan de beschermingsregels.

Waar negatieve effecten op zwaarder beschermde soorten kunnen worden verwacht, vergt dit ook veldinventarisaties. Indien dergelijke soorten ook inderdaad door de werkzaamheden worden bedreigd of verstoord, vergt dat aanvraag van een ontheffing wat wordt beoordeeld door het daartoe bevoegde gezag.

1.3 Onderzoeksplan toetsing regelgeving Wnb

Met het onderzoek wordt stapsgewijs ingezoomd op de situatie en vastgesteld welke juridisch zwaarder beschermde soorten of verstoring daarvan, kunnen worden uitgesloten dan wel nadere veldinventarisatie vergen.

Werkstap 1, analyse bestaande gegevens

Als eerste wordt de situatie getoetst aan indicaties van de NDFF, aan de verspreiding van soorten op basis van reeds bekende biogeografische informatie uit verspreidingsatlassen, aan overige literatuur en andere beschikbare onderzoeken. Die informatie is veelal niet compleet.

Op basis hiervan wordt vastgesteld welke juridisch zwaarder beschermde soorten mogelijk in dit gebied verwacht zouden kunnen worden, onafhankelijk van de aanwezige habitat, en welke juridisch zwaarder beschermde soorten op voorhand al kunnen worden uitgesloten.

Werkstap 2, toetsing aan gebiedsbescherming

Dit omvat regelgeving in het kader van de Wnb en van provinciaal gebiedenbeleid (Natura 2000 en NNN), waarbij wordt beoordeeld of er wellicht ook andere natuurregelgeving in het geding kan zijn. Ook het PAS wordt globaal getoetst.

Werkstap 3, habitatbeoordeling

Naar aanleiding van het bovenstaande wordt een beoordeling gemaakt van de terreinkenmerken, de biotoop, de lokale habitat en van de ecologische betekenis van het effectieve werkgebied.

In de conclusie wordt op basis van de nader beschreven habitat, vastgesteld welke zwaarder beschermde soorten voor de gegeven situatie zonder nadere veldinventarisatie kunnen worden uitgesloten, wat tevens geldt voor het al of niet van toepassing zijn van de ‘externe werking’ met betrekking tot ‘aangewezen soorten’ (Natura 2000 - Wnb § 3.2). Tot zover betreft dit onderzoek een ‘Quick Scan’ (bureaustudie met veldbezoek).

Werkstap 4, eindconclusie en advies

De rapportage wordt afgerond met een puntsgewijze samenvatting van conclusies en consequenties, met een eventuele toetsing van consequenties, de haalbaarheid van het plan, het advies welke soorten nadere veldinventarisatie vergen dan wel in hoeverre natuurschade op voorhand met mitigatie kan worden voorkomen.

Nota bene: Met betrekking tot ‘uitsluitingen’ in het kader van de regelgeving wordt in de rapportage aandacht geschonken aan *alle* mogelijke soortgroepen van (beschermden) organismen. Voor sommige soortgroepen is dat niet méér dan slechts het aangeven waarom daarvan *géén* beschermde soorten op de locatie worden verwacht, dan wel waarom sommige soorten *niet* worden bedreigd of verstoord.

Leeswijzer

In de rapportage wordt de volgorde van de hierboven aangegeven onderzoeks- en onderbouwingsstappen aangehouden. Waar het voor de betreffende onderbouwing nodig is om informatieve kaders te schetsen, is dat in dit hoofdstuk beknopt aangegeven (zie blz. 4 t/m 10). Daarmee ontstaat de volgende opzet van de rapportage:

- * In hoofdstuk 1 zijn de uitgangssituatie, het voornemen, de hoofdlijnen van de regelgeving, de aanpak van het onderzoek en de opzet van de rapportage aangegeven.
- * In Hoofdstuk 2 wordt op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en recente gegevens uit de databank van de NDFF, de literatuurstudie met daaruit voortkomende conclusies uitgevoerd.
- * In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op vigerende gebiedsregelgeving (Nbw/ Wnb en NNN) en worden de bevindingen van de ecologische verkenning met habitatbeoordeling en ecologische potenties, beschreven.
- * In hoofdstuk 4 worden de met betrekking tot de regelgeving relevante conclusies kort samengevat en wordt advies gegeven met betrekking tot mitigerende maatregelen. Voorts wordt advies gegeven met betrekking tot de gewenste nadere handelwijze.

De rapportage wordt beëindigd met lijsten van geraadpleegde literatuur en van gebruikte termen en afkortingen.

2 BRONNENONDERZOEK SOORTEN

Het onderzoek dat in dit hoofdstuk per soortgroep wordt weergegeven omvat de toetsing van de locatie aan bronnen met reeds bestaande inventarisatie- en verspreidingsgegevens. Het is voornamelijk gericht op eventueel terreingebruik door juridisch zwaarder beschermde soorten (zie 'soortbescherming' blz.7-9), doch in de onderhavige situatie waarbij tevens uitgangspunten in het kader van duurzame ontwikkeling van belang zijn ('Breeam-NL') wordt ook ingegaan op andere in de regio voorkomende soorten.

De gegevens waarop deze toetsing is gebaseerd omvatten veelal een aanzienlijk groter gebied dan de onderzoekslocatie: naar aanleiding hiervan wordt in hoofdstuk 3 ingezoomd op de nader begrensde werklocatie. De gegevens uit de databank NDFF bieden een goede indicatie doch zijn niet geheel toegespitst op de werklocatie en vergen derhalve tenminste nog een aanvulling door een habitatbeoordeling op de locatie, waarin tevens eventuele ontwikkelingspotenties voor flora en fauna worden meegenomen.

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatbeoordeling wordt vervolgens bepaald welke (zwaarder) beschermde soorten in het werkgebied wellicht kunnen worden verwacht en welke soorten in het kader van de Wnb aanvullende veldinventarisatie vergen om vast te stellen of ze alsnog van aanwezigheid kunnen worden uitgesloten, dan wel zullen moeten leiden tot aanvraag van ontheffing.

De eventuele noodzaak tot nadere inventarisatie wordt afgeleid uit de samenhang tussen beschikbare gegevens (dit hoofdstuk 2), de habitatbeoordeling van het te onderzoeken gebied (zie hoofdstuk 3) en de 'soort' ingreep (§ 1.1).

2.1 Vaatplanten

Beschikbare gegevens

Uit de databank van de NDFF (2017, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het plangebied géén beschermde plantensoorten zijn geregistreerd.

Conclusie

Op de planlocatie kunnen beschermde vaatplanten onder het regiem van de Wnb, op voorhand worden uitgesloten.

2.2 Zoogdieren

Beschikbare gegevens

Uit de databank van de NDFF (2017, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van de planlocatie 4 soorten van de Habitatrichtlijn zijn geregistreerd (vleermuissoorten) en 12 'andere soorten' in de vorm van beschermde, grondgebonden soorten.

Grondgebonden zoogdieren

De geregistreeerde soorten betreffen Bosmuis, Bunzing, Damhert, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Veldmuis, Vos en Wezel.

Al deze soorten vergen een 'groene' habitat in de vorm van natuurterrein, agrarisch gebied en sommige ook tuinen en plantsoenen (zie ook Broekhuizen 2016). Op al deze soorten is in het kader van de Wnb, een provinciale vrijstelling van toepassing: hiervoor geldt de wettelijke zorgplicht.

Vleermuizen

De geregistreerde vleermuissoorten betreffen Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. De eerste drie genoemden gebruiken (ook) bebouwing voor hun verblijfplaatsen, de Rosse vleermuis uitsluitend (oude) bomen (zie ook Limpens 1997).

Alle vleermuissoorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn Bijlage IV (zie § 3.1 Wnb). Vleermuisgebruik kan bestaan uit zowel paarverblijven als kraam-, zomer- en/of winterverblijven. Door de dwergvleermuizen en Laatvlieger worden tevens lineaire structuren (zoals houtsingels, laanbeplanting, watergangen en dijken) gebruikt als geleiding voor vaste vliegroutes.

Van belang daarbij is dat de meeste vleermuissoorten steeds een 'netwerk' van vaste verblijfplaatsen gebruiken waartussen wordt gewisseld, waarbij het gehele netwerk strikt beschermd is (zie ook de Soortstandaarden, RvON 2014).

Conclusie zoogdieren

- * Grondgebonden soorten: er zijn géén ontheffingsplichtige soorten in de omgeving te verwachten, terwijl ze alle een 'groene' leefomgeving vereisen.
- * Vleermuizen: deze vereisen in het kader van de Wnb nadere controle op gebruiksmogelijkheden in het te slopen gebouw (habitatbeoordeling), en zo nodig nader veldonderzoek naar verblijfplaatsen en eventueel ook vliegroutes.
- * Duurzame bijdrage: door het opnemen van specifieke voorzieningen in de gevelconstructies van de nieuwbouw, kan duurzaam aan de leefomgeving van deze soorten worden bijgedragen.

2.3 Broedvogels

Beschikbare gegevens

Uit de databank van de NDFF (2017, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 kilometer van het plangebied diverse vogels met een jaarrond beschermd nest zijn geregistreerd.

Jaarrond beschermde nesten

De bij het NDFF geregistreerde soorten met een jaarrond beschermd nest betreffen voor deze locatie onder meer soorten die hoog in toppen van bomen nestelen, te weten Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek en Sperwer. Deze soorten gebruiken ook nesten van bijvoorbeeld Zwarte kraai, of zelfs van Ekster. Ook zijn hier Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Ooievaar en Steenuil geregistreerd, soorten die alle eigen specifieke nestelplaatsen kiezen.

Daarnaast zijn er soorten geregistreerd die voor hun nest gebruik maken van gebouwen, te weten Huismus, Gierzwaluw en Slechtvalk. Huismus en Gierzwaluw maken voor hun nest veelal gebruik van pannendaken, terwijl Slechtvalk zijn legsel op hoge gebouwen, veelal zonder echt 'nest', groot brengt.

Al deze soorten vormen een uitzondering op ‘algemene broedvogels’ omdat het nest, ook wanneer het tijdelijk niet in gebruik is, toch het jaarrond beschermd is.

Overige broedvogels

Veelal zijn er in elk soort terrein ook broedgevallen van algemeen voorkomende vogels te verwachten (zie ook Hustings 2002), zoals in begroeiing maar ook aan gebouwen. Nesten van deze vogels mogen tijdens het broedgebruik onder géén enkele conditie worden verstoord (zie DR 2009). Onder die voorwaarde is echter voor de meeste broedvogelsoorten géén aanvullende veldinventarisatie vereist: dit is uitsluitend nodig op het moment dat werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Conclusie broedvogels

- * Jaarrond beschermde nesten: het werkterrein vergt nadere controle op mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten op de werklocatie, en zo nodig nadere inventarisatie.
- * Overige broedende vogels: hierbij dienen werkzaamheden die verstorend kunnen zijn, in beginsel *buiten* het broedseizoen plaats te vinden.
- * Duurzame bijdrage: met name voor de soorten die ook in de stedelijke omgeving op/ aan gebouwen als vervangende natuurlijke habitat nestelen zoals Huismus, Gierzwaluw en Slechtvalk, maar ook voor een soort als Ooievaar, kan door het opnemen van specifieke voorzieningen aan/ op de nieuwbouw duurzaam aan de leefomgeving worden bijgedragen.

2.4 Amfibieën en reptielen

Beschikbare gegevens

Uit de databank van de NDFF (2017, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het werkgebied Rugstreeppad als amfibiesoort van de Habitatrichtlijn is geregistreerd, waarmee deze ontheffingsplichtig is.

Daarnaast zijn een aantal ‘andere soorten’ geregistreerd waarop een provinciale vrijstelling van toepassing is: Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander, alle niet ontheffingsplichtig dus onderworpen aan uitsluitend de zorgplicht. Er zijn binnen een straal van 1 km géén reptielen geregistreerd (zie ook Creemers 2009; RAVON 59).

Rugstreeppad wordt aangetroffen in veel pionierssituaties op ruderaal terrein.

Voortplanting vindt plaats in ondiep, zonbeschenen (en bij voorkeur visvrij) water terwijl de soort tot wel 2 km kan afleggen naar zijn landhabitat, bij voorkeur zand of losse grond. Ook tuin- en akkergronden en infrastructuur (weglichamen, spoordijken) welke mogelijkheden bieden tot verschuilen (waaronder ‘ingraven’) als dag- en/of winterverblijf, worden als landhabitat gebruikt. Ook bestaande holtes worden als schuilplaats benut, of op het maaiveld aanwezige materialen waaronder ze kunnen schuilen.

Overige genoemde soorten vergen alle voor hun voortplanting een geschikte waterhabitat en in de nabijheid daarvan ook een geschikte landhabitat.

Conclusie amfibieën en reptielen

- * Amfibieën: de werklocatie vergt controle op eventuele gebruiksmogelijkheden voor Rugstreeppad, en indien dat wordt aangetroffen ook nadere veldinventarisatie.
- * Reptielen: deze kunnen hier op basis van verspreiding, op voorhand worden uitgesloten.
- * Duurzame bijdrage: uitsluitend geschikt open water zou hier een bijdrage aan de leefomgeving kunnen leveren.

2.5 Vissen

Uit de databank van de NDFF (2017, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het werkgebied géén ontheffingsplichtige vissen zijn geregistreerd, evenmin als vissen die tot de 'andere soorten' behoren.

Conclusie vissen

Vanwege het ontbreken van open water binnen het werkgebied kan aanwezigheid van vissen worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelde soorten

Bij ongewervelde soorten moet men denken aan vlinders, libellen, sprinkhanen en 'overige ongewervelden' zoals mieren, kevers, weekdieren e.d.

Onder deze groepen vallen eveneens beschermde soorten terwijl voor sommige soorten ook een ontheffingsplicht geldt. Juridisch zwaar beschermd zijn soorten uit de groepen libellen, dagvlinders en 'overige ongewervelde soorten'.

Beschikbare gegevens

Uit de databank van de NDFF (2017, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het werkgebied uitsluitend de libel Groene glazenmaker en het slakje Platte schijfhoren zijn geregistreerd, beide soorten van de Habitatrichtlijn.

Groene glazenmaker plant zich uitsluitend voort in de drijvende waterplant Krabbenscheer en is daarmee voor het belangrijkste deel van zijn leefgebied afhankelijk van open water.

Platte schijfhoren is een waterslakje dat voor zijn leefomgeving *geheel* afhankelijk is van open water.

Conclusie ongewervelden

- * Vanwege het ontbreken van open water binnen het werkgebied kan aanwezigheid van de beide soorten van de Habitatrichtlijn, worden uitgesloten.
- * Overige ongewervelde soorten kunnen op basis van verspreidingsgegevens, worden uitgesloten (zie ook Bos 2006; Dijkstra 2002).
- * Duurzame bijdrage: gezien het zeer stedelijke karakter van de werklocatie zijn er géén wezenlijke potenties voor deze soortgroep in het project te realiseren.

2.7 Conclusies uit beschikbare gegevens

Habitatcontrole

Volgens de databank van NDFF en verspreidingsgegevens blijkt dat in het werkgebied mogelijk als ontheffingsplichtige soorten te verwachten zijn:

- Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger;
- broedvogels met jaarrond beschermde nesten;
- algemeen voorkomende broedvogels.

Deze vergen nadere controle van de werklocaties om te beoordelen of nader onderzoek nodig is.

Andere ontheffingsplichtige soorten kunnen op basis van verspreiding en/of habitat, op voorhand worden uitgesloten.

Duurzame bijdragen

Soorten waarvoor bij realisatie van het nieuwbouwproject door het treffen van specifieke voorzieningen wellicht een bijdrage geleverd kan worden aan de leefomgeving, betreffen:

- Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger;
- Huismus, Gierzwaluw en/of Slechtvalk.

Dit vergt wel een specifieke vormgeving van gevels en/of dakopbouw om deze bijdrage mogelijk te maken, voorwaarden welke in het 'Voorontwerp' van 17 augustus 2016, nog niet 'voor de hand' lijken te liggen.

Overige duurzame bijdragen aan natuurwaarden kunnen uitsluitend middels open water of groenvoorzieningen worden gerealiseerd, voorwaarden welke niet binnen de planningskaders mogelijk lijken.

3 LOCATIEONDERZOEK

3.1 Context vigerende regelgeving gebiedsbescherming

De werklocatie ligt geheel binnen de bebouwde kom en maakt géén deel uit van een beschermd natuurgebied. Het biedt ook geen aanknopingspunten voor de 'externe werking' met betrekking tot eventuele aangewezen soorten uit een Natura 2000-gebied. Met betrekking tot PAS (zie blz.10) in relatie tot Natura 2000, dient zo nodig een separaat specialistisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Het werkgebied ligt bovendien buiten het Natuurnetwerk Nederland, zodat ook deze regelgeving voor deze situatie niet relevant is.

3.2 Verkenning werkgebied en habitatbevindingen

De veldverkenning heeft plaatsgevonden op 20 februari 2017.

Het plan- en werkgebied bestaat voornamelijk uit een bestaand, te slopen gebouw met omringende verhardingen (zie foto's 1 t/m 3) en een hoek met zeer kleinschalige en gecultiveerde groenvoorzieningen in de vorm van een patroon van lage blokhagen (zie foto's 3 en 5). Het gebouw beschikt over platte daken.

Het te slopen gebouw heeft grotendeels gemetselde muren met een spouw, waartoe verdeeld over de gevels overal open stootvoegen aanwezig zijn (zie foto 4).

Foto 1, frontzijde gemeentehuis

Foto 2, zijgevel

Foto 3, achtergevel

Foto 4, open stootvoegen zoals overal rondom boven en onder de ramen aanwezig

Foto 5, vakken met blokhagen aan de achterzijde

Habitatbeoordeling aanwezige situatie

Behalve de blokhagen zijn er geheel geen groenvoorzieningen binnen het werkgebied aanwezig. Hiermee zijn ook in het kader van de Wet natuurbescherming, weinig soorten flora en fauna te verwachten.

De mogelijk te verwachten soorten betreffen:

- * Gebruik van de spouwen in de muren door dwergvleermuizen, te bereiken middels de open stootvoegen.
- * Nestelende vogels op het platte dak (bijv. Scholekster, mantelmeeuwen).
- * Nestelende vogels in de blokhagen.
- * Alle overige zwaardere beschermde soorten kunnen op basis van gebiedsverkenning met habitatbeoordeling, worden uitgesloten.

Consequenties Wnb vanwege sloop en bouwrijp maken

- 1) Gezien de potenties voor vleermuisverblijf in de te slopen bebouwing, vergt dit nadere veldinventarisatie om vleermuisgebruik uit te sluiten dan wel om te bepalen welke voorzieningen en voorwaarden in het kader van de Wnb nodig zijn vóórdat met sloop kan worden aangevangen.
- 2) Indien sloop wellicht in het broedseizoen moet plaatsvinden (ca. maart t/m juli), vergt dat kort daaraan voorafgaand controle op het broeden van algemeen voorkomende vogels op het platte dak (Scholekster, mantelmeeuw) en/of in de blokhagen (zangvogels). Indien broedende vogels aanwezig, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de nesten niet meer in gebruik zijn.

Beoordeling bijdragen aan ecologische potenties

Ook in de nieuwe situatie zal een voornamelijk zeer stedelijke, 'stenen' situatie worden ontwikkeld. Dit biedt slechts potenties voor soorten die in Nederland in steden leven waar ze hun oorspronkelijke natuurlijke habitat in bergwanden, hebben verwisseld voor nestelplaatsen aan/ op gebouwen.

Met betrekking tot duurzame bijdragen op basis van ecologische potenties (BREEAM-NL) zal het daarbij ook voornamelijk gaan om soorten die in bebouwing een semi-natuurlijke habitat vinden, zoals vleermuizen en sommige vogelsoorten. Deze potenties kunnen slechts worden geëffectueerd door integratie van specifieke, soortgerichte voorzieningen in de bouwconstructie van gevels en daken.

Daarbij moet men denken aan vleermuisverblijven en nestelplaatsen voor specifieke gebouw-bewonende vogels zoals Huismus, Gierzwaluw en mogelijk Slechtvalk.

Daarvan ligt het integreren van verblijfplaatsen voor vleermuizen, Huismus en/of Gierzwaluw het meest voor de hand omdat daarvoor standaardproducten op de markt beschikbaar zijn ('inbouwkasten').

Ook een dak biedt ecologische potenties. Voor Slechtvalk, een inmiddels 'typische stadsbewoner', is veelal een hoge bebouwing noodzakelijk (bij voorkeur een toren of schoorsteen die boven de bebouwing uit steekt) waaraan of waarop dan weer specifieke voorzieningen worden gerealiseerd. Ook het plaatsen van een ooievaarsnest kan hier wellicht een optie vormen.

Overige opties

Indien het gebouw wordt gecombineerd met open water of met begroeiing, zijn er nog enkele andere opties voor soorten die zijn gespecialiseerd op een dergelijke habitat.

Voorwaarden inbouwnesten

Van belang bij voorzieningen voor Huismus en Gierzwaluw is dat het beide kolonievogels zijn die uitsluitend nestelen indien er een 'groep' nesten beschikbaar is.

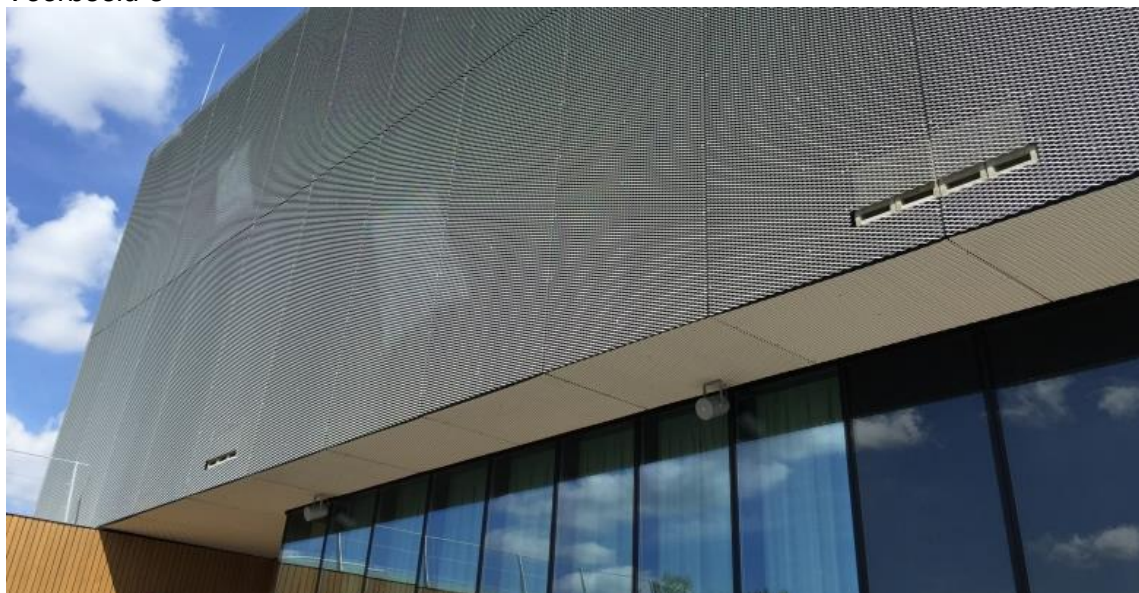
Het makkelijkst is om 'neststenen' te integreren in gemetselde gevels (zie voorbeelden 1 en 2). Daartoe zijn meerdere modellen neststenen op de markt verkrijgbaar, ook voor vleermuizen. Voor de verschillende soorten moet wel ook aan verschillende voorwaarden worden voldaan, zoals hoogte, oriëntatie op de zon, toegankelijkheid e.d.

Voorbeelden 1 en 2

Minder voor de hand liggend maar niet onmogelijk is ook het inpassen van een constructie in gevels van andere materialen en/of systemen (zie voorbeeld 3), waarbij met name de architectonische vorm een belangrijkere rol gaat spelen.

Voorbeeld 3

3.3 Aanpak vereiste vleermuisinventarisatie

Het meest essentieel voor de sloop van de bebouwing is vleermuisonderzoek. Hieronder zijn de onderzoekscriteria globaal aangegeven.

Onderzoek naar vleermuisgebruik

Vleermuisinventarisatie vindt plaats volgens de richtlijnen die daartoe door het bevoegde gezag worden aangegeven, te weten voor vleermuisonderzoek in het 'Vleermuisprotocol' van het GAN (Gegevens Autoriteit Nederland: GAN 2013). Daartoe wordt het onderzoeksgebied tijdens de waarneemperiodes steeds doorkruist met gebruikmaking van detectie-apparatuur voor vleermuizen.

Mogelijk aanwezig gebruik door vleermuizen kan bestaan uit:

- kraam- en winterverblijven;
- zomer- en paarverblijven;
- vaste vliegroutes langs lineaire structuren.

Het vleermuisonderzoek omvat de volgende onderdelen:

- a) In de periode vanaf half mei tot eind juni 2x een nachtonderzoek met tenminste 30 dagen ertussen, om mogelijk gebruik als kraam- of zomerverblijf uit te kunnen sluiten terwijl tevens gebruik van vliegroutes wordt gedetecteerd.
- b) Vervolgens in de periode tussen half augustus en eind september wederom 2x een nachtonderzoek met tenminste 3 weken ertussen, om mogelijk gebruik als paarverblijf uit te kunnen sluiten.
- c) Indien gebruik als kraamverblijf wordt vastgesteld, vergt dat nog een extra onderzoeksnacht in juli om a.d.h.v. het vleermuisgedrag vast te stellen of er ook gebruik als winterverblijf in het geding is.

3.4 Consequenties Wnb vleermuisgebruik bij sloop

Ecologische functionaliteit

Indien bij aangetroffen vleermuisgebruik, kan worden onderbouwd dat met de sloop van de bebouwing de ecologische functionaliteit voor vleermuisgebruik niet wordt aangetast zal zonder meer een ontheffing kunnen worden verkregen. Dit omvat echter een 'grijs gebied' in de beoordeling met veel risico's op 'afwijzing' van een aangevraagde ontheffing (zie verder hieronder).

Wettelijk belang als voorwaarde bij het verkrijgen van ontheffing

Indien als gevolg van ingrepen een vleermuisverblijf wordt verstoord waarmee tevens de ecologische functionaliteit afneemt, dient voor het verkrijgen van een ontheffing een wettelijk belang van toepassing te kunnen zijn dat ook als voorwaarde voor ontheffing is opgenomen in de Habitatrichtlijn.

Met betrekking tot vleermuizen in de onderhavige situatie is dat bijvoorbeeld *'de openbare veiligheid'* als belang, of een *'dwingende reden van groot openbaar belang'*. Dit laatste belang heeft betrekking op activiteiten die van algemeen, breed maatschappelijk belang zijn. Het moet gaan om openbare belangen, dus niet om activiteiten die enkel ten goede komen aan een particulier, aan enkelen of aan een beperkte regio.

Daarnaast moet het openbaar belang 'van groter gewicht' zijn; dat zal in de meeste gevallen alleen zo zijn als het een lange termijn betreft.

Van een dergelijk 'belang' is sprake indien de voorgenomen ontwikkeling *onderdeel vormt* van bijvoorbeeld een structuurvisie: *dit vergt bij aanvraag van ontheffing een nadere onderbouwing.*

Overbruggingsmaatregelen vleermuizen

Voorts is een ontheffing verbonden aan voorwaarden met betrekking tot mitigatie en compensatie (zie RvON 2014). Dit vergt toepassing van 'overbruggingsmaatregelen' voor de periode dat geen vleermuisverblijf meer beschikbaar is, en vervolgens realisatie van 'duurzaam vervangende vleermuisverblijven' in de nieuwbouw, bijvoorbeeld te integreren in een spouw van een muur of van een ander soort gevel. Het effectueren van 'overbruggende verblijven' vergt veel tijd, immers, de daarmee aan te brengen vleermuisvoorzieningen vergen een vastgelegde gewenningsperiode.

Indien men eventueel verlies van tijd vanwege die overbruggingsperiode wil beperken dan kan dat door op voorhand, preventief, vast overbruggingsmaatregelen uit te voeren waarmee, afhankelijk van de planning, enkele maanden tijdswinst kan worden bereikt.

Ontheffing kan pas worden aangevraagd wanneer het onderzoek is afgerond, bij start in mei pas rond eind september. Ontheffing kan dan, vanwege een proceduretijd van 16 weken, pas op z'n vroegst beschikbaar zijn rond eind januari in het volgende jaar, waarna dan éérs nog een overbruggingstermijn van toepassing is (zie ook preventie).

Van belang is om in een vroeg stadium reeds in de consequenties van de planning te voorzien !

4 SAMENVATTENDE CONCLUSIES

In samenhang tussen literatuuronderzoek, veldverkenning en habitatbeoordeling kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1) **Vigerende regelgeving gebiedsbescherming** (zie § 3.1)

- * Op de planlocaties is géén regelgeving met betrekking tot Natura 2000 van toepassing.
- * Met betrekking tot PAS dient (zo nodig) een separaat specialistisch onderzoek te worden uitgevoerd (zie blz.10). Overigens zal dat wellicht bij slechts ‘vervangende bebouwing’ niet van toepassing zijn.
- * Het plangebied vormt géén onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) of van bijzondere weidevogelgebieden.

2) **Bevindingen m.b.t. vleermuizen**

De gevels van de te slopen bebouwing zijn rondom voorzien van open stootvoegen, als mogelijke toegang voor dwergvleermuizen naar de spouw. Derhalve dient er nader veldonderzoek te worden uitgevoerd om vleermuisgebruik uit te kunnen sluiten of vast te kunnen stellen, welk laatste aanvraag van ontheffing Wnb vergt (zie § 3.3).

3) **Bevindingen m.b.t. vogels**

- * In het werkgebied zijn géén jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen zodat deze in het kader van de regelgeving kunnen worden uitgesloten.
- * Wel zijn beperkt andere broedvogels te verwachten, mogelijk in begroeiing en mogelijk op het platte dak. Nesten mogen niet worden verstoord zo lang ze nog actueel in gebruik zijn.

4) **Uitsluitingen overige zwaarder beschermde soorten**

In het werkgebied (figuur 2) kunnen op basis van verspreiding en habitatbeoordeling alle overige zwaarder beschermde soorten van vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en insecten worden uitgesloten van effecten door de ingreep (zie habitatbeoordeling blz.20).

5) **Haalbaarheid van het plan en wettelijk belang**

Indien vleermuisgebruik wordt aangetroffen waarvan de ecologische functionaliteit bij sloop van de bebouwing in het geding is, staat in beginsel de haalbaarheid van het plan ter discussie met betrekking tot het van toepassing zijnde wettelijke ‘belang’.

Wellicht kan in deze situatie het wettelijke belang ‘*dwingende reden van groot openbaar belang*’ van toepassing worden geacht, in welke situatie het verkrijgen van ontheffing geen probleem vormt. Dit hangt af van een onderbouwing die gestoeld moet zijn op ‘planvorming van groter belang’ zoals een structuurvisie in samenhang met een bestemmingsplan (zie § 3.4). In hoeverre hiermee aan de gewenste ontheffingsvoorwaarden kan worden voldaan, vergt nadere oriëntatie, onder meer op het voorafgaande planvormingsproces.

6) **Aanvraag ontheffing**

Indien bij aantreffen van vleermuisgebruik ontheffing nodig is, dient de planning van werkzaamheden daarop in een vroegtijdig stadium te worden afgestemd (zie § 3.4). Het vergt voorwaarden waartoe een overbruggingstermijn is voorgeschreven.

7) Bijdragen in het kader van duurzame ontwikkeling

Gezien de zeer stedelijke situatie zijn er slechts potenties voor soorten die hun oorspronkelijke natuurlijke habitat hebben verwisseld voor stedelijke bebouwing, zoals vleermuizen, Gierzwaluw en Huismus. Afhankelijk van specifieke voorwaarden zijn er nog wel andere opties, welke echter vooralsnog niet voor de hand liggen (zie § 3.2 blz.20).

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Bos/ F. (2006), M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting. De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7, Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.
- Broekhuizen/ Sim (2016), Kamiel Spoelstra, Johan B.M. Thissen, Kees J. Canters en Jan C. Buys (redactie): Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Uitgever Naturalis Biodiversity Center en EIS-Nederland, Leiden.
- Creemers (2009) Raymond.C.M. en Jeroen J.C.W. van Delft (Ravon)/ redactie: De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS-Nederland, Leiden.
- Dijkstra/ Klaas-Douwe B. (2002), Vincent J.Kalkman, Robert Ketelaar, Michiel J.T. van der Weide: De Nederlandse Libellen (Nederlandse Fauna 4). KNNV Uitgeverij.
- DR 2009. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen en aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Brief van de Dienst Rege-lingen, ffw2009.corr.046 van 25 augustus 2009, Ministerie van LNV (thans EZ).
- Floron 2011. Nieuwe atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron/ KNNV Zeist.
- GAN 2013: Het protocol voor vleermuisinventarisaties. Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdierversamenwerking VZZ en Netwerk Groene Bureau's, 2013.
- Hustings/ Fred (2002) en Jan-Willem Vergeer. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Nederlandse Fauna 5. SOVON, Uitgeverij K.N.N.V. te Utrecht.
- Limpens/ H.J.G.A. (1997), K. Mostert en W. Bongers: Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- NDFF (2017). Quickscanhulp, registratie in samenwerking tussen Het Natuurloket, Gegevensautoriteit Natuur en Regelink, 2015.
- RAVON 59. Bijlage bij RAVON 59 jg 17 (4): Waarnemingenoverzicht 2014.
- RvON 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellis pipistrellis*. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, maart 2014.

GEBRUIKTE TERMEN EN AFKORTINGEN

aangewezen soorten Natura 2000

soorten planten en/of dieren welke in een ministerieel besluit ten aanzien van een Natura 2000-gebied zijn aangewezen als specifiek met betrekking tot dat gebied te beschermen;

‘andere soorten’ (Wnb)

categorie beschermde soorten, niet behorend tot de soorten van Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn (zie Bijlage bij de Wet Natuurbescherming) waarvoor een vrijstellingsbevoegdheid bij de provincie ligt.

EHS Ecologische Hoofd Structuur, thans NNN (zie aldaar);

externe werking Natura 2000

de Nbw is ook buiten een als zodanig aangewezen gebied van kracht voor fauna-soorten die zijn aangewezen voor een Nbw-gebied doch ook daarbuiten significant gebruik maken van een nader vast te stellen, buiten het beschermde gebied gelegen gebied, zoals voor foerage, dagverblijf of hoogwatervluchtplaatsen (bijv. vogels) of voor overwintering (bijv. vleermuizen).

fauna

dierlijke organismen waaronder zoogdieren, vissen, vogels, amfibieën, reptielen, insecten en andere ongewervelden;

Ffw Flora- en faunawet, thans niet meer van toepassing (zie Wnb);

flora plantaardige organismen zoals houtgewassen, kruidachtige gewassen, grassen en waterplanten;

habitat

typische woonomgeving van een bepaalde soort;

Habitatrichtlijn, HR-soorten

soorten planten of dieren welke zijn opgenomen in de verschillende Bijlagen van de Europese habitatrichtlijn:

Bijlage II: dier- en plantensoorten van communautair belang voor de instandhouding waarvan aanwijzing van speciale beschermingszones vereist is;

Bijlage IV: dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd;

Bijlage V: soorten waarvoor bij de exploitatie (bijv. kikkerbiljetjes) een beheersplan vereist is (wat hier echter niet het geval is);

NDFF

Nationale Databank Flora en Fauna;

NNN Natuurnetwerk Nederland;

ongewervelde soorten

diersoorten zonder dan wel met een uitwendig skelet, zoals weekdieren, kevers, mieren en insecten;

onthefing (Wnb)

een in het kader van de soortbescherming aangegeven toestemming tot onder meer het verstoren of (per ongeluk, onvermijdelijk,) doden van beschermde dieren en/of vernietigen van beschermde planten en hun groeiplaats welke bescherming in de betreffende wet wordt geregeld;

PAS Programmatische Aanpak Stikstof;

RAVON

Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland;

RvON

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (voorheen Dienst Regelingen);

soortgroep

groep organismen van dezelfde klasse of ondersoort: vaatplanten, mossen, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen, insecten (ondersoorten: vlinders, libellen enz.);

verspreidingsgegevens/ -onderzoek

met steekproefonderzoek vastgestelde gebieden waar een bepaalde soort verwacht kan worden;

Vogelrichtlijn, VR-soorten

vogelsoorten die zijn opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn;
volgens het Europese recht wijzen de lidstaten beschermingszones aan om voor alle aangewezen soorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen om populaties van deze soorten in stand te kunnen houden;

vrijstelling

een in het kader van de soortbescherming geregelde toestemming tot onder meer het verstoren of (per ongeluk, onvermijdelijk,) doden van beschermde dieren en/of vernietigen van beschermde planten en hun groeiplaats welke bescherming in genoemde wet wordt geregeld, voor bepaalde categorieën werkzaamheden en onder voorwaarden;

wettelijk belang (Wnb)

in de Flora- en faunawet zijn een aantal in de wetgeving opgenomen, verschillende wettelijke belangen onderscheiden op basis waarvan het beschermingsregime mede wordt genuanceerd;

Wnb Wet Natuurbescherming welke vanaf 1 januari 2017 de beschermingskaders met juridische verboden, verplichtingen, voorwaarden en toestemmingen biedt voor (het omgaan met) flora en fauna;

zorgplicht

de in de wet vastgelegde plicht (art. 2) dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Overigens geldt de zorgplicht ook voor planten (LNV 2005);

